
ПРАВЕДНИКИ

Кудріна Тетяна Іванівна (1920-2002)
Терлецька Ганна Михайлівна (1920-2008)
Присовська Галина Палладіївна (1920-1994)
Присовський Палладій Мойсейович (1889-1950)
Присовська Розалія Михайлівна (1893-1961)

ВРЯТОВАНИЙ

Гамзе Євген Мойсейович (1920-1985)

Г.М. Терлецька

П.М. Присовський

Р.М. Присовська

Т.І. Кудріна

Г.П. Присовська

Є.М. Гамзе

У червні 1941 року Євген Гамзе, студент третього курсу історичного факультету Київського університету, пішов добровольцем на фронт. Під Києвом разом зі своєю частиною потрапив в оточення, а потім і в полон. Він втік з концтабору і у вересні дістався до окупованого Києва.

Євген зустрівся з Галиною Присовською, з якою колись навчався в одній школі. Її батько, Палладій Мойсейович, і мати, Розалія Михайлівна, були членами підпільної організації «Арсеналець», а їх квартира на Круглоуніверситетській стала явочною. Не дивлячись на це, Присовські заховали у себе Євгена.

Йдучи на завдання, вони залишали ключі від своєї квартири однокурсниці Євгена – Ганні Терлецькій. Ганна теж пішла добровольцем на фронт, потрапила в оточення і ледве дісталася до Києва. Вона і переховувала Євгена за відсутності Присовських.

У листопаді 1941 року, побоюючись доносу, Євгена переселили до Тетяни Кудріної на вул. Саксаганського, 89, де він пробув два дні, а потім повернувся до Присовських. Тут він і ховався майже два роки, а в жовтні 1943 року пішов до партизанського загону

в Димерському районі, який через місяць з'єднався з Червоною Армією.

На фронті, під Житомиром, Євгена було важко поранено, він знову потрапив у полон і до кінця війни перебував у таборах для військовополонених в Польщі, Німеччині, Норвегії.

Він втік з норвезького табору, але був спійманий і відправлений до штрафного табору, де пройшов через вигадливо жахливі тортури фашистів. Весною 1945 року в'язні повстали і звільнили свій табір. Євгена Гамзе під прізвиськом Волков обрали комісаром табору.

Після перевірки у фільтраційному таборі СМЕРШу в Мурманську його було повністю реабілітовано і він повернувся до Києва, де завершив навчання в університеті і одружився. Працював в Дрогобичі завучем школи і викладачем нафтового технікуму. Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ступеня. і медалями. Виростив доньку і двох онуків. Помер 1985 року.

Всі три його рятівники здобули вищу освіту. Тетяна Іванівна Кудріна працювала інженером. Зараз вона мешкає в Германії. Ганна Михайлівна Терлецька багато років була редактором історичної літератури у видавництві «Наукова думка». Галина Палладіївна Присовська була лікарем-гінекологом. Вона померла 1994 року.

Їм трьом, а також подружжю Присовських 1994 року присвоєно звання «Праведник Бабиного Яру». 2006 р. Терлецьку Ганну Михайлівну нагороджено орденом "За заслуги" III ступеня.